

Mariam Tórtola denuncia a l'UJI la gran desigualtat de la dona en el ram de la investigació

«Les dones s'han d'esforçar moltíssim més per a aconseguir que la seua investigació i el seu treball siguin reconeguts», ha assegurat la física i divulgadora Mariam Tórtola durant la conferència «Cap a la igualtat de gènere en ciència?» que ha impartit a la Universitat Jaume I amb motiu de la commemoració del [Dia de la Dona i la Xiqueta en la Ciència](#).

La investigadora ha assegurat que hi ha disciplines, com les ciències agràries, en què l'esforç femení és el doble que el dels homes i altres disciplines, com les humanitats amb un índex d'1,5, però que en totes elles les dones han de treballar més i millor per a obtenir el mateix reconeixement professional.

La directora de l'Escola de Doctorat de la Universitat de València ha fet un recorregut històric per algunes de les dones, en l'àmbit mundial i espanyol, que han realitzat aportacions a la ciència i ha explicat com les dades estadístiques mostren que, encara que la situació ha millorat en les etapes universitàries i també en el doctorat, la realitat és que l'accés a la carrera investigadora és més

complicat per a les dones. En la seua opinió, caldria incidir en tres tipus d'accions: atraure talent, afavorir el seu desenvolupament i combatre els biaixos de gènere.

Per al primer, Tórtola considera que cal trencar els estereotips i oferir, especialment en les etapes primerenques de l'educació, models femenins que fomenten l'interès cap a les disciplines **STEM**. En el segon cas, a més d'afavorir entorns igualitaris i de corresponsabilitat en l'entorn no professional, la investigadora és partidària d'unes polítiques actives d'igualtat que tinguen en compte situacions poc favorables per a les dones. Les accions de la tercera se centrarien a combatre els biaixos de gènere i les situacions de discriminació i, especialment, les d'assetjament.

Després de la seua intervenció, la física s'ha unit a un diàleg obert amb tres investigadores de l'UJI: Iluminada Fuertes, de l'**Àrea d'Economia Financera i Comptabilitat**; **Jéssica Izquierdo**, de **Comunicació Audiovisual i Publicitat**, i **Desirée Mena**, de l'**Àrea d'Infermeria**.

Fuertes ha explicat que ella va ser conscient de les diferències de gènere quan va haver de donar visibilitat a la investigació de les dones i que en el seu àmbit, l'econòmic, aquestes diferències, més greus en l'àmbit privat que públic, porten cap a la precarització i la pobresa.

En el cas de **Jéssica Izquierdo**, qui dirigeix l'Observatori de Continguts i Plataformes Mediàtiques de l'UJI, ha destacat la importància de la igualtat en les estructures mediàtiques, i ha explicat com les estructures de poder afecten després els continguts que es mostren. Finalment, la investigadora Desirée Mena, que centra su investigació en la violència obstètrica, ha assegurat que hi temes, com el que ella investiga, en els quals la societat no és capaç de reconèixer la violència cap a les dones durant l'embaràs, el part o la lactància i això impedeix que aquesta violència acabe.

La conferència i la taula de diàleg ha anat precedida d'un acte institucional en què la rectora de l'UJI, **Eva Alcón**, ha reivindicat «la necessitat d'una major participació de les dones en la ciència per aconseguir una investigació més completa i que abaste tota la societat». Alcón ha assegurat que la universitat pública de Castelló treballa i continuarà treballant amb el mateix compromís per a tenir «una ciència més plural i oberta, perquè els reptes requereixen de totes les capacitats d'investigació», amb independència del gènere.

La directora de l'Escola de Doctorat, **Mercè Correa**, ha recordat que l'Escola celebra aquesta setmana el desè aniversari de la seua creació i que durant els pròxims mesos tindran lloc diverses activitats per a donar a conèixer la recerca del personal investigador novell, entre altres el concurs de tesis, els diàlegs de ciència, o xarrades dels titulats.

Per la seua banda, el director de la **Unitat de Divulgació Científica i Ciència Ciutadana**, **Lluís Martínez**, ha comentat les activitats que hi ha programades per la commemoració i ha donat les gràcies, especialment, a totes les investigadores que participaran en xarrades i tallers en els centres educatius de la província de Castelló.

En la presentació també han participat el vicerector d'Investigació, Jesús Lancis; el vicerector d'Innovació, Transferència i Divulgació Científica, David Cabedo, i la vicerectora de Responsabilitat Social, Polítiques Inclusives i Igualtat, Elsa González, així com la professora Mariam Tórtola, directora de l'Escola de Doctorat de la Universitat de València.

Activitats als centres

A més de l'acte institucional, més d'una **trentena d'investigadores** dels àmbits de les ciències, la tecnologia, la salut, la llengua i l'art participen durant el mes de febrer amb xarrades i activitats pràctiques en els actes de commemoració organitzats pels centres de primària i secundària de la província de Castelló, com ara **Onda, la Pobla Tornesa, Borriol, Borriana, l'Alcora o Vila-real**.

La **Fundació Isonomia** ha impulsat la campanya «Dia Internacional de la Dona i la Xiqueta en la Ciència, 11 de febrer. Persegueix els teus somnis i treballa per a fer-los realitat», dirigida a l'alumnat d'infantil i primer cicle de primària, i també ha oferit les exposicions «Enginyera... per què no?» que es pot visitar en l'IES Pere Enric Barreda i Edo de Benassal i el CEIP Sant Joan de Moro i «Elles tenen la fórmula», instal·lada en la sala d'actes del Centre Municipal de Cultura Paulo Freire d'Almenara.

L'**Institut de Materials Avançats** (INAM) també va commemorar aquesta data amb la presentació de cinc figures històriques poc conegudes en el món científic de la mà del seu personal investigador. El professor Juan Bisquert va fer un reconeixement a les aportacions d'**Emily Noether i Lisa Meitner**; **Francisco Fabregat** va parlar sobre Cristina de Suècia; la professora Macarena Poyatos va explicar la trajectòria de Clara Immerwahr i Ana María Sánchez les aportacions a la història de l'ADN de Daisy Dussoix i Martha Hesse.

Les activitats d'aquesta commemoració estan organitzades per la Unitat de Divulgació Científica i Ciència Ciutadana del Vicerectorat d'Innovació, Transferència i Divulgació Científica; la Unitat d'Igualtat del Vicerectorat de Responsabilitat Social, Polítiques Inclusives i Igualtat; l'Escola de Doctorat del Vicerectorat d'Investigació i la Fundació Isonomia de la **Universitat Jaume I**.

Més informació: <https://www.uji.es//investigacio/base/cultura-cientifica/pc4/acc-divulga/11-feb/base/actual>